

Madama Butterfly - De Vlaamse Opera / Annemie Augustijns

geeft. Even later hoort ze van sheriff Jack Rance dat Johnson (die zich voor de sheriff verstoppt heeft) de bandiet Ramerrez is die hij op de hielen zat. Wanneer ze weer alleen zijn, zet Minnie, beledigd en gekwetst, haar minnaar aan de deur waar hij wordt verwond door een schot van Rance. Overmand door wroeging en liefde helpt Minnie Johnson opnieuw de hut binnen en verstoppt hem op zolder. De sheriff vermoedt dat zijn prooi zich in de blokhut schuilhoudt en komt Minnie's woning doorzoeken. Zijn vermoeden wordt bevestigd door Ramerrez' bloed dat door het plafond naar beneden drupt. Minnie gooit het met de sheriff op een akkoordje: ze zullen om Ramerrez poken. Verliest ze, dan krijgt de sheriff Ramerrez en zal ook Minnie hem toebehoren. Door vals te spelen wint uiteindelijk Minnie waardoor de geliefden vrijuit gaan. Carsen presenteert ons de gebeurtenissen als in een ouderwetse zwart-wit film: de omlijsting van de scène is gereduceerd tot een relatief klein bioscoop scherm en decor en kostuums zijn volledig zwart-wit. Daarenboven vergroot de flitsende lichtprojectie van een oude filmprojector op het spel van de zangers het effect dat je naar een tweedimensionale film zit te kijken in plaats van naar een driedimensionale ope-

ravoorstelling. Door deze presentatie wordt de ongeloofwaardigheid van de actie niet rechtgezet maar wordt er wel een kader voor gecreëerd waarbinnen alles acceptabel wordt.

De grootste verrassing behoudt Carsen ook in deze encenering tot het laatste bedrijf. De gemeenschap van cowboys dreigt uiteindelijk toch Ramerrez te lynchen. Het is Minnie die hen daarvan kan weerhouden door elke man afzonderlijk te smeken Ramerrez' leven te sparen. Zo ziet het er niet helemaal uit in deze encenering. Carsen volgt logisch de lijn die hij uitstekende: wat begon als een onschuldig spel waarbij men zich inbeelde cowboy te zijn, dreigt nu een gevaarlijk realistische wending te nemen. Het is hier dan ook niet Minnie die hen ervan weerhoudt Ramerrez uit de weg te ruimen maar wel de actrice achter het filmpersonage Minnie. Zij verschijnt voor cinema Lyric, waar *The Girl of the Golden West* speelt. Een voor een haalt ze de mannen over uit hun rol te stappen. Een beeld dat Carsen mooi tekent door ze een voor een hun cowboyhoed te laten afnemen. Na het vertrek van Minnie en Ramerrez schuiven de mannen opnieuw aan voor een volgende filmvertoning. Wat achterblijft zijn de tientallen cowboyhoeden voor cinema Lyric.

Scènebeeld

Net als in zijn vorige enceneringen van de Puccini-cyclus tekent Carsen ook hier een heldere lijn uit die hij consequent volgt. Hoewel zijn vorige enceneringen er telkens heel anders uitzagen, kunnen we toch enkele duidelijke lijnen trekken doorheen Carsens cyclus. Uitgangspunt van de cyclus was: de overblijvende werken van Puccini met een frisse, vernieuwende blik lezen. Het was Carsens taak het scènebeeld te ontdoen van de pathos, de sentimentaliteit en het doorgedreven naturalisme. Deze opvoeringstraditie van Puccini's opera's, die decennia lang de operatonelen bleef teisteren en blijkbaar zeer moeilijk doorbroken kon worden, veegde Carsen dan ook radicaal van tafel. Zijn grote verdienste is wellicht het feit dat hij voorbij durft gaan aan de plaats- en tijdgebondenheid van Puccini's libretti. Het opvallendste voorbeeld hiervan is ongetwijfeld zijn encenering van *Turandot*. Hij interpreteerde het Chinese sprookje van de ijskoude, onmenselijk wrede prinses Turandot als een psychologisch portret van een vrouw die niet in staat is een volwassen seksuele en emotionele relatie aan te gaan met een man. Hij liet de opera plaatsvinden in een lege, zwarte ruimte waarin de seksuele krachten die